

Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

2018-2021

Vefsn Kommune – et steg foran

Forord

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er et viktig mål og virkemiddel i samfunnsutviklingen

For at kommunen skal være attraktiv og fremtidsrettet, er det viktig å tilrettelegge for trivsel og gode levekår. Et av flere virkemidler er idrett, friluftsliv, lek og rekreasjon, med tilhørende anlegg og områder. Fysisk aktivitet er viktig for ei god helse og et godt liv. Vefsninger med god helse er et mål i seg selv og samtidig en av kommunens viktigste ressurser.

Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er de fritidsaktivitetene som engasjerer flest mennesker i samfunnet vårt. Dette har kommet godt til uttrykk i arbeidet med dette planverket, hvor både lag, foreninger, barn, ungdom og voksne har kommet med gode innspill som hjelper oss å planlegge anlegg i tråd med ønsker og behov.

Tilgjengelige idrettsanlegg og friluftsområder, samt tilrettelegging, er viktig. Gjennom denne planen skal området bli gjenstand for tydelige behovsvurderinger for samfunnsmessige og idrettspolitiske mål. Handlingsprogrammet skal gjenspeile det aktivitetsbildet vi ser i Vefsn og ikke minst bidra til å løse kapasitetsutfordringer.

Vefsn kommune samarbeider med mange aktører for at flest mulig skal få utøve, delta i og oppleve gleder og helsegevinster ved idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Den fysiske aktiviteten skjer både gjennom organisert og egenorganisert aktivitet. Dugnadsinnsatsen fra de frivillige organisasjonene har en stor verdi for kommunen. Frivillige organisasjoner, som Kjærstad IL og Mosjøen slalåmklubb rehabiliterer og bygger ut egne aktivitetsanlegg. Dette er bidrag som vil hjelpe oss å nå våre målsetninger, både i dette planverket og i kommuneplanens samfunnsdel.

Vefsn 24.01.2018

Anne.-Marit Almås Marken

Enhetsleder Folkehelse

INNHold

❖ Innledning	4
1.1 FORMÅL MED PLANEN.....	4
1.2 PROSESS.....	5
1.3 FORHOLDET TIL ANDRE PLANER.....	5
1.4 PLANENS OPPBYGGING.....	5
1.5 SENTRALE BEGREP.....	6
❖ Målsetning og strategier	7
❖ Generelle utviklingstrekk i samfunnet	10
3.1 IDRETTEGENERELT.....	11
❖ Situasjonen i Vefsn kommune	12
4.1 AKTIVITET I DE ORDINÆRE IDRETTSANLEGGENE.....	12
4.2 NÆRMILJØANLEGG.....	16
4.3 FRILUFTSAKTIVITET.....	17
4.4 OPPSUMMERING PLANPERIODE 2005-2008.....	19
4.5 RESULTATVURDERING PLANPERIODE 2005-2008.....	20
❖ Overordnede føringer og målsetninger	21
5.1 STATLIG IDRETTSPOLITIKK.....	21
5.2 STATLIG FRILUFTSPOLITIKK.....	21
❖ Innspill og vurderinger	22
6.1 INNSPILL OG VURDERINGER.....	23
❖ Sikring av arealer til friluftsliv	30
❖ Drift og vedlikehold	32
8.1 DAGENS VEDLIKEHOLDSSITUASJON.....	32
8.2 KOMMUNALE IDRETTSANLEGG.....	33
8.3 PRIVATE IDRETTSANLEGG.....	33
❖ Handlingsprogram	34

1. Innledning

Vefsn kommune har hatt planverk for idrettsanlegg helt tilbake til 1976 da den første anleggsplanen ble vedtatt. Planen har nå ikke vært revidert siden planen for 2005-2008. En stor utbygging av idrettshaller i kommunene rundt oss har gjort at Vefsn har stått på stedet hvil i mange år for tilsagn på spillemidler. Med dagens tildelingstakt, vil det fremdeles ta 3-4 år før nye søknader kan komme i betraktning.

En helhetlig plan for nærturområdene i Mosjøen ble utarbeidet så tidlig som i 1994. Det ble foretatt et arbeid med blant annet Mosåsen, Jamtfjellveien, Marsøra, Hjartåsen og Dolstadåsen. Et nærturkart for Mosjøen ble utgitt ved årtusenskiftet.

1.1 FORMÅL MED PLANEN

For å være berettiget statlige spillemidler har Kulturdepartementet stilt et krav om at kommunen skal ha en politisk vedtatt plan for fagområdet. Dokumentet er retningsgivende når kommunen skal søke spillemidler til ordinære idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og friluftslivsanlegg. Det vil være idrettsråd og representanter fra friluftslivsorganisasjonene som samordner prioriteringer på vegne av lag og foreninger, og politikerne som vedtar prioriteringslisten.

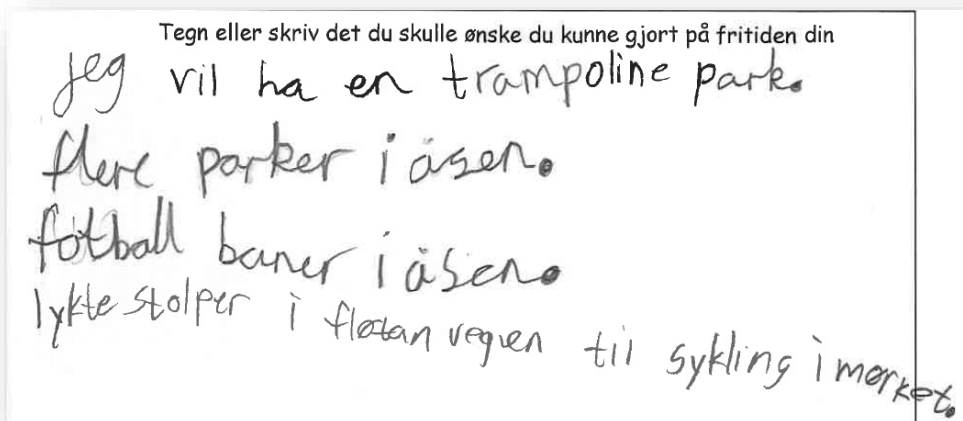
Planen skal bidra til å unngå at prioriteringer blir foretatt ut fra kortsiktige behov og på bakgrunn av særinteresser.

1.2 PROSESS

Hvordan bør kommunen og det frivillige jobbe for å opprettholde og videreutvikle idrettsaktiviteter og friluftsliv i Vefsn de kommende årene? Hvordan skal vi prioritere spillemidler til anlegg? Naturen og nærmiljøet er det viktigste idrettsanlegget vårt. Hvordan får vi flere til å benytte naturen som aktivitetsarena?

Dette er spørsmål vi har stilt gjennom denne prosessen. Medvirkning og mobilisering har vært viktige nøkkelord i arbeidet. Det har vært god deltakelse fra idrettsorganisasjoner, friluftorganisasjoner, velforeninger, kommunens innbyggere, kommunens egne ansatte og politikere gjennom dialogmøter, seminarer, spørreundersøkelser og samtaler. Barnas og ungdommenes stemmer har også vært viktig. *MED ungdom i fokus* har arrangert fokusdager. Alle barne- og ungdomsskolene i kommunen har vært invitert til å delta i en tegne eller fotooppgave. Resultatene av dette ligger på instagram under #minfritidmosjøen og #ønskefritidmosjøen.

Ansvar for å utvikle planen ligger hos Enhet for Folkehelse.

1.3 FORHOLDET TIL ANDRE PLANER

Målsetningene for kommunens satsing på idrett og friluftsliv er linket opp til føringer i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Målsettingene for arbeidet ligger fremdeles fast. Gjennom målrettet arbeid og tilrettelegging skal kommunen være et steg foran i å samarbeide med frivilligheten om gode tilbud innen fysisk aktivitet og naturopplevelser slik at flest mulig stimuleres til å delta og være aktive.

1.4 PLANENS OPPBYGGING

Planen er delt inn åtte kapitler. Del 1 (kap 1-7) tar for seg faktaopplysninger generelle utviklingstrekk og nåsituasjonen for Vefsn kommune, målsetninger, overordnede føringer og innspill til planen. Del 2 (kap 8-9) tar for seg drift og vedlikehold av planlagte anlegg, prioritert handlingsprogram 2018-2021 og uprioritert handlingsprogram for aktivitet og anlegg. Tiltaksdelen med anlegg og områder for idrett og friluftsliv tilfredsstiller de plankrav kulturdepartementet har som vilkår for stønad av spillemidlene.

1.5 SENTRALE BEGREP

Nedenstående begrepsforklaringer er hentet fra Kulturdepartementets Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen og fra Klima- og miljøverndepartementets St.meld. nr. 39 (2000- 2001) *Friluftsliv - ein veg til høgare livskvalitet*.

Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet

Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Friluftsliv

Klima- og miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Kulturdepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

Idrettsanlegg

I spillemiddelfordelingen opererer departementet med følgende klassifisering av idrettsanlegg:

1. Nærmiljøanlegg

Med nærmiljøanlegg menes anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes kun utendørsanlegg. Anleggene eller områdene skal være fritt allment tilgjengelige for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen forøvrig. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg skal anlegget være for egenorganisert fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegg skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinær konkurranseidrett.

2. Ordinære anlegg

Ordinære anlegg er de tilskuddsberettigede anlegg som fremgår av Kulturdepartementets publikasjon V-0732 *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*. De ordinære tilskuddsberettigede anleggstypene er i hovedsak nært knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for den organiserte idretten. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund

3. Nasjonalanlegg

Nasjonalanlegg er idrettsanlegg som tilfredsstillter tekniske og funksjonelle standardkrav for avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser

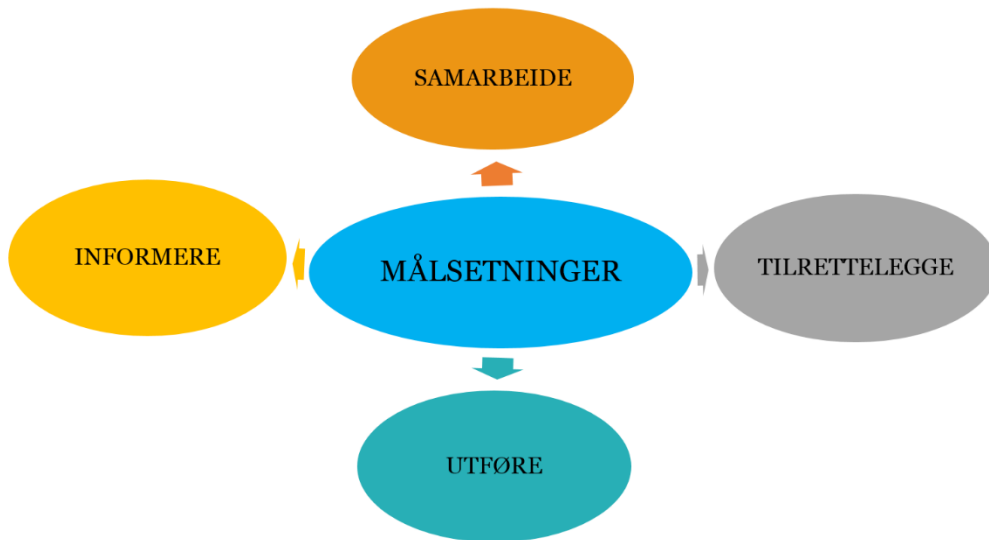
Frilufts- og friområder

Fellesbetegnelse på grønne områder som er tilgjengelig for allmenhetens frie ferdsel

Sikrede friluftsområder

Friluftsområder for allmenn bruk. De er sikret ved offentlig erverv, servitutt (bruksrett) eller langsiktig leieavtaler

2. Målsetninger og strategier

Målformuleringene i dette kapittelet er utarbeidet etter innspill fra idretts- og frilufsorganisasjonene, samt for å ivareta statlige føringer og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel.

Idretts- og frilufsorganisasjonene i Vefsn ønsker at kommunen vår skal romme et mangfoldig og allsidig aktivitetstilbud. Det må prioriteres anlegg som benyttes av mange, både med tanke på rehabilitering og nye anlegg. Dette bør legges til grunn de neste årene. Det betyr at anlegg for egenorganisert aktivitet utendørs har en viktig rolle. Likeså må det prioriteres anlegg som gir større kapasitet i de allerede eksisterende anleggene. Statlige føringer tilsier at anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til barn og ungdom skal prioriteres spesielt. Videre satses det på anleggstyper som kan brukes av mange og som gir mulighet for egenorganisert fysisk aktivitet.

Enhet for folkehelse har fått mange gode og viktige innspill fra vefsningene. Gjennom arbeidet med denne planen kan vi konkludere med at kommunen har fire roller i arbeidet mot mer aktivitet og bedre tilrettelegging. Kommunen skal informere, samarbeide, utføre og tilrettelegge. Derfor er strategier og målsetninger for arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og frilufsliv i Vefsn kommune formulert under disse fire kategoriene.

Vefsn kommune skal være en tilrettelegger for at alle skal kunne utøve idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Tilrettelegge for

- ❖ at den organiserte idretten med utøvergrupper med særskilt behov får tid i hallanlegg
- ❖ gode aktiviteter i nærområdet og gode nærturmål
- ❖ nye aktiviteter i eksisterende areal og uteanlegg

Samarbeide

- ❖ med idrettslagene om løsninger som reduserer frafall i ungdomsårene
- ❖ med friluftsansjasjonene om aktiviteter vinter og sommer
- ❖ med velforeninger og venneforeninger om gode nærmiljøanlegg, basert på behov fra barn, unge og voksne i områdene

Informasjonsrollen

- ❖ bistå lag og foreninger i å videreformidle aktivitetstiltak
- ❖ koordinere aktiviteter innenfor idrett, friluftsliv og frivillighet i en arrangementskalender

Utførerrollen

- ❖ planlegges nye idretts-, og aktivitetsanlegg i tråd med behov
- ❖ ved økt anleggsdekning sørge for at også voksen- og bedriftsidretten gis gode vilkår
- ❖ bistå idrettslagene i å finne alternative aktivitetsflater, så lenge det ikke er plass i de ordinære idrettsanleggene
- ❖ sikre områder til friluftsmål
- ❖ et godt utbygd turrutenett for sommer- og vinterbruk
- ❖ i samarbeid med Helgeland Friluftsråd utarbeide plan for løyper og stier i kommunen
- ❖ lage skøytebane og preparere vinterlekanlegget ved Kippermoen idrettsanlegg
- ❖ videreutvikle kommunens utstyrssentral/BUA

Vefsn kommune skal tilrettelegge for at frivillige lag og organisasjoner har gode rammevilkår for sin aktivitet. Vefsn kommune skal styrke arbeide med informasjon og være en bidragsyter for frivilligheten i å bygge kunnskap om viktige områder.

Tilrettelegge for

- ❖ gode medvirkningsprosesser
- ❖ en arena hvor frivillige organisasjoner kan lære av hverandre
- ❖ at økonomi ikke er til hinder for å delta i organisert idrett, eller aktivitet som utøves i de kommunale idrettsanleggene
- ❖ at lag og foreninger kan få hjelp til å skrive søknader

Samarbeide

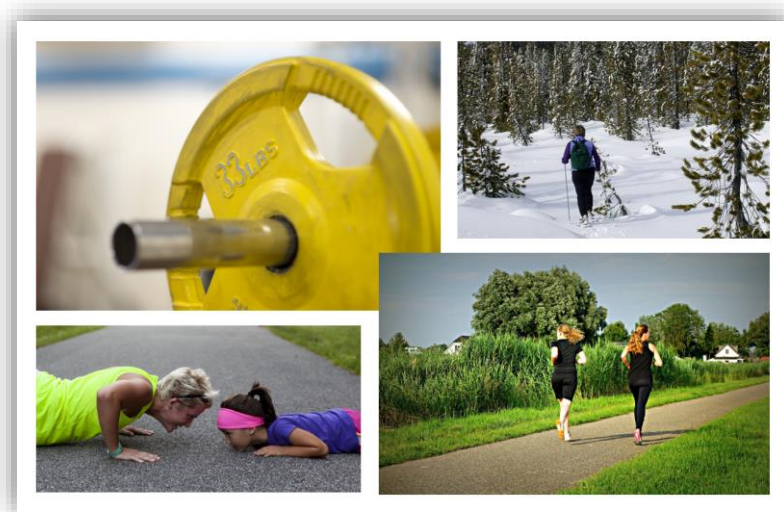
- ❖ samarbeidsavtalen med idrettsråd skal oppdateres jevnlig
- ❖ etablere forum/råd for friluftsliv
- ❖ bruke idrettsrådet som aktiv part for å få og gi informasjon

Informasjonsrollen

- ❖ synliggjøre hvem som er kommunens kontaktperson for frivillige organisasjoner
- ❖ lage en oversikt over ulike tilskuddsordninger lag og foreninger kan søke på
- ❖ Frivilligsentralen i Vefsn skal være en møteplass for alle som deltar eller har lyst til å delta i frivilligheten
- ❖ oppdatere informasjon om hvem som sitter i styrefunksjoner i de ulike lag og foreninger
- ❖ Frivilligsentralen skal blir bedre kjent for alle frivillige organisasjoner
- ❖ informere minoritetsgrupper om frivillighetsprinsippet i norsk kultur

3. Generelle utviklingstrekk i samfunnet

Deltakelse i friluftslivsliv og uorganisert trening har fått økt betydning for folkehelsen blant voksne, mens færre voksne deltar i organisert idrett og bruker idrettsanlegg.

Rapporten «Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet», av Gunnar Breivik og Kolbjørn Rafoss, beskriver og analyserer utviklingen av selvrapportert fysisk aktivitet i den voksne norske befolkningen i perioden 1985-2015.

I løpet av perioden 1985–2015 har den voksne befolkningen økt sin fysiske aktivitet i fritiden. Det innebærer en halv time moderat fysisk aktivitet minst fem ganger i uken eller intens fysisk aktivitet minimum 20 minutter 3 ganger i uken. Det er klare forskjeller knyttet til sosioøkonomisk status når det gjelder grupper som tilfredsstillt et minimumskrav for fysisk aktivitet.

I perioden har økningen i fysisk aktivitet i stor grad kommet gjennom ulike former for friluftsliv, egenorganisert trening og trening på treningssentre. Ikke minst er treningssentre viktig for kvinner. Andelen voksne som deltar i organiserte konkurransedretter synker.

Idretten domineres av mennesker med høy sosioøkonomisk status, mens innen friluftslivet er dette ikke relevant. Turstier, større utmarksarealer, parker og grøntområder framstår som likeverdige og er de mest brukte arenaer for fysisk aktivitet blant voksne.

De viktigste motivene for fysisk aktivitet er knyttet til helse, slik som å gi fysisk og mentalt overskudd, samt forebygge helseplager. Men også instrumentelle motiver, som å gå ned i vekt, og få bedre utseende, øker i betydning. Barrierer for trening oppleves sterkest av de unge, som driver anleggsintensive aktiviteter. Ungdom fra hjem med lavere sosioøkonomisk status opplever sterkere barrierer enn andre knyttet til utstyr/anlegg og organisering

2.1 IDRETTEGENERELT

For 6 – 12 åringer er organisert idrett en svært viktig arena for fysisk aktivitet på fritiden. I dag er det store flertallet av norske barn med i norsk idrett på et eller annet tidspunkt, og mange deltar i flere idretter. Barn fra 6 til 12 år er den aldersgruppen som har flest aktive i idretten.

Fra 12 – 13 års alder er det et jevnt fall i deltakelse i organisert idrett gjennom tenårene. Det er vesentlig at frafall som fenomen ikke skyldes *en* utfordring, men er summen av mange. Årsakene til frafall er sånn sett komplekse og knyttet til faktorer både i og utenfor idretten, som eksempelvis utvikling, interesser og livsløp.

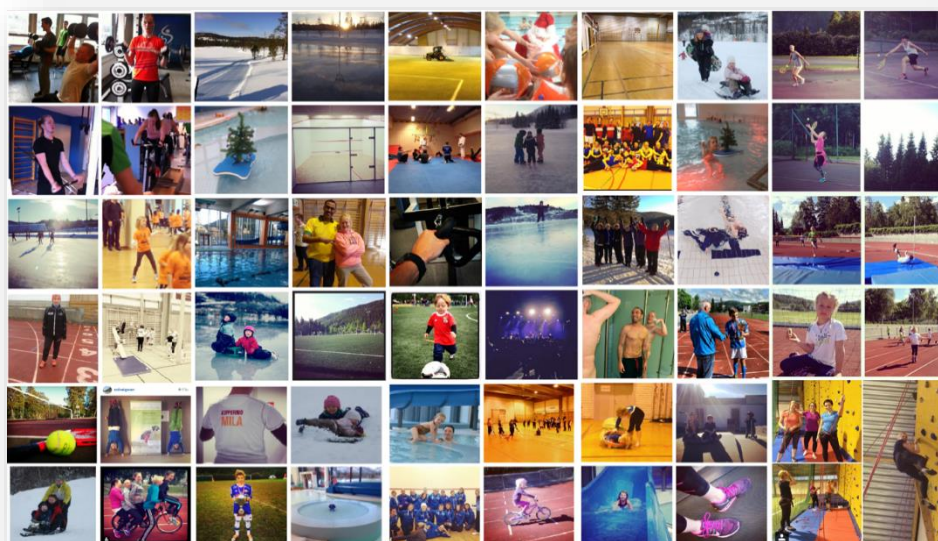
Idretten som arena for inkludering

Idretten er den største fritidsorganisasjon for barn og unge. Dette alene gjør idretten til en svært godt egnet arena for inkludering. Undersøkelser viser at minoritetsgutter bare er marginalt mindre aktive innen idrett enn majoritetsgutter. Samtidig er minoritetsjenter klart underrepresenterte. Funn kan tyde på at minoritetsjentes lave deltakelse i organisert idrett ikke bare dreier seg om direkte restriksjoner fra foreldre og andre i minoritetsmiljøene, men også om bekymringer knyttet til å sende unge jenter med fremmede voksne.

Andre faktorer som kan påvirke minoritetsbarn og –ungdom for å drive idrett er økonomi, forventninger knyttet mot frivillighetsprinsippet i norsk idrett, forventninger fra foreldre til bruk av fritid, forpliktelser og skolearbeid.

Mennesker med funksjonsnedsettelse

Forskning indikerer at mennesker med nedsatt funksjonsevne er noe mindre fysisk aktive enn befolkningen for øvrig. En kartlegging gjennomført av Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne i 2008 indikerer en underrepresentasjon av barn og ungdom med funksjonsnedsettelse innenfor den organiserte idretten.

4. Situasjonen i Vefsn kommune

4.1 AKTIVITET I DE ORDINÆRE IDRETTSANLEGGENE

Andelen elever i grunnskolen synker og har gjort dette gjennom flere år. På de siste ti år har elevtallet falt med 325 elever. Til tross for denne nedgangen ser vi en økning i medlemstallene til idrettslagene gjennom de seks siste årene. Det er nærliggende å tro at årsaken er en blomstring av tilbud og aktiviteter som gir barna en mulighet til å finne det som passer dem best.

Organisert idrett

Lag og foreninger tilbyr et variert aktivitetstilbud til Vefsn's befolkning.

Tall fra idrettsregistreringen 2016 viser at det i alderssegmentene 0-5 år, 6-12 år, 13-19 år og 20-25 år er andelen jenter og gutter som er aktiv i idrett i Vefsn relativt lik. I det høyeste alderssegmentet, fra 26 år, er for øvrig situasjonen annerledes. Her ser vi en markant forskjell i andelen voksne menn og kvinner som er aktiv i organisert idrett. 918 menn er registrert mot 475 kvinner. Vi vet at størsteparten av disse er aktiv gjennom frivillige verv, som trener eller styreverv.

I dag fins det tre idrettslag som tilbyr målrettet aktiviteter til mennesker med funksjonsnedsettelse. Mosjøen bowlingklubb har tilbudet «Smileysgjengen», Halsøy IL har fotballaget «Halsøy Tigers» og Mosjøen IL turn har tilbudet «De unike barna».

Etter 30. april, som er datoen idretten leverer sine medlemstall til idrettsregistreringen, har det kommet ett nytt idrettslag til Vefsn. Balance – Mosjøen Danseforening, hadde etter en måned 220 medlemmer og ikke kapasitet til å ta inn flere. Dette er et godt eksempel på økende mangfold av aktiviteter, som igjen bidrar til bolyst og deltagelse fra flere.

Aktivitetsutvikling 2011-2016

Idrett	2011	2016	Utvikling	Utvikling %
Fotball	1100	895	-205	-23 %
Turn	81	532	451	557 %
Ski	861	268	-593	-69 %
Håndball	132	118	-14	-11 %
Volleyball	18	58	40	222 %
Golf	74	94	20	21 %
Klatring	17	99	82	482 %

Tallene fra idrettsregistreringen viser at fotball, turn og ski har størst andel barn og unge.

2011-tallene for fotball og ski er sannsynligvis feil, og den prosentvise nedgangen er ikke reell. I 2016 gikk alle idrettslagene fra manuell registrering og over til registreringssystemer. Det ble foretatt en massiv opprydding i medlemsregistrene. Derfor er 2016-tallene den mest korrekte rapporteringen som er gjort til nå.

Hallidretter

De siste årene har det vært økende interesse for idrettene turn og volleyball. Håndball har igjen fått aktivitet på guttesiden, etter de registrerte tall i 2016. Disse gjennomfører sine treninger i hallen ved Kippermoen og deler anlegg med, innebandy, badminton, tennis og bedriftslag. Kapasiteten i idrettshallen har nå nådd et makspunkt og det er lite rom for videreutvikling i antall aktive i idrettslagene.

Klatreklubben driver sin aktivitet i klatreveggen i Mosjøhallen. Klatreveggen tilfredsstillende ikke idrettsfunksjonelle krav for denne type anlegg. Mange nye medlemmer, spesielt i alderssegmentet 25-35 år utfordrer klubben i å gi alle som ønsker et tilbud. Det er kun fire som kan klatre samtidig i dagens vegg.

Mosjøhallen er kommunens fotballhall. Den brukes av fire fotballklubber. Fra oktober til april er det unge fra 12 år som spiller i hallen, mens det mellom april og september er barn under 12 år. Det fordeles treningstid hele uken fra mandag til søndag.

Fotball er den største idretten i Vefsn og ikke lengre en sesongidrett, det har blitt en helårsidrett. Barn under 12 år, trener i kommunens skolegymsaler i vintersesongen.

Judoklubben ble etablert i 2015 og trener i et gammelt klasserom på Kippermoen.

Rundt årsskiftet 2017-2018 startet aktiviteten Taekwondo. De trener i gymsalen ved Kulstad skole.

Utendørs og fotball

Kippermoen har i over 70 år vært idrettens hjem. Flere av anleggsenhetene utendørs har sårt behov for rehabilitering. *Vedlikeholdsrapport kommunale utendørs idrettsanlegg*, beskriver status for alle utendørs idrettsanlegg.

Tennisklubben har få aktive medlemmer, men tennisbanene benyttes hyppig gjennom sommersesongen. Både av mosjøværing og turister. Tennisbanene ble oppgradert i 1999 og er i dårlig stand.

I dag har friidrettsklubben nesten ingen aktive medlemmer. Friidrettsstadion brukes derfor i all hovedsak av skoler, barnehager, bedrifter og enkeltpersoner som benytter den til løpetrening. Banen er et viktig anlegg for vefsningsen. Friidrettsstadion ble sist oppgradert i 1992 i forbindelse med NM i Friidrett.

I 2004 ble det nytt kunstgress på Kippermoen, mens det i 2005-2007 ble anlagt kunstgress på Olderskog, Halsøy og Granmoen. Kunstgresset på Kippermoen er mest i bruk, både av idretten og skolene. Det er slitt og trenger rehabilitering. Anlegget på Halsøy sliter med hard medfart fra vær og vind, men selve gresset holder enda god stand. Banen på Olderskog har en del svanker som et resultat av setninger i underlaget. Banen på Granmoen er i god stand.

I tillegg til kunstgressbane har Kippermoen en gressbane med tribuneanlegg. Den benyttes til seriekamper i de øvre divisjonene, og under Kippermocupen. Resten av sesongen «spares» den for aktivitet.

Vinteranlegg – kommunale og private

Det fins hele seks idrettslag i Vefsn som på et eller annet vis driver langrennsaktivitet. Drevja, Halsøy, Herringen, Mosjøen, Kjærstad og Olderskog.

Kjærstad, Herringen og Helfjell kjører selv opp sine løyper, det samme gjør Halsøy, Drevja og Drevvatn, hvor kommunen kun er inne en gang pr uke og bistår dem med løypekjøring. Resten kjører de selv. Kommunen preparerer løypenettet i Mosåsen og Sjømoen.

Lysløypene som vedlikeholdes av kommunen består av 17 km ryddede traseer og ca 400 lyspunkt. I tillegg 29 km med traseer som ikke er lyssatt. Standarden på traseene og lysstolpene er svært varierende, fra falleferdige til helt nye. De to mest brukte lysløypene i kommunal regi er Kippermoen/Mosåsen og Sjømoen. For disse to anleggene er 130 av totalt 260 lysarmatur byttet til led.

Regler og standard for konkurranseløyper i langrenn inneholder krav til løypelengder, bredde på løypene, bestemte kategorier og antall bakker, minimum og akkumulert høydeforskjell, sikkerhet og utforming av stadion. I dag har kommunen ingen anlegg som tilfredsstillende disse kravene, men Mosjøen IL ski jobber med å få FIS-godkjente løyper på Sjømoen. Dette må til for å kunne arrangere større konkurranser enn kretsmeesterskap.

Kommunen eier hoppanlegget ved Storhaugen, men det er Vefsn Hopp som drifter. Noen få ildsjeler har klart å holde liv i Vefsn Hopp, som er en paraplyorganisasjon underlagt Mosjøen IL ski. Det er få hoppere i Vefsn. Hoppporten samarbeider nå med langrenn for en mer generell skilekaktivitet for barn.

Øvrige private anlegg

Kjemsåsen alpinanlegg

Mosjøen slalåmklubb eier og drifter et eget alpinanlegg på dugnad ved Kjemsåsen en mil øst for Mosjøen. Anlegget har tre heiser som alltid må være bemannet når anlegget er åpent – to i hovedbakken og en i barnebakken. Mosjøen slalåmklubb rehabiliterer nå heistraseen i anlegget.

Slalåmklubben låner ut alpinutstyr gratis. Det lett tilgjengelige anlegget, de fornuftige prisene og utstyrstilgjengeligheten gjør slalåmklubben til en svært viktig folkehelseaktør i kommunen.

Gulljorda golfbane

Helgeland Golfklubb drifter selv en ni hulls golfbane på Helfjell. Anlegget mottok spillemidler i 2010 og 2011. I 2017 åpnet de for aktiviteten fotballgolf som pågår i samme område som den tradisjonelle golfen. De har et godt anlegg, men savner et samlingslokale.

Herringen Motorsportpark

Mosjøen Motorsportklubb driver selv Herringen Motorsportpark, 25 km nordøst for Mosjøen. En utmerket bane både for MX og ATC og er kjent for å være et av Norges flotteste anlegg. Anlegget er åpent kun i sommersesongen, normalt fra mai til september/oktober.

Skytebaner

Det fins mange skyteanlegg i kommunen. Vefsn kommune eier selv en miniatyrskytebane med elektroniske skiver. Det er ulik kvalitet på banene. Både Mosjøen skytterlag, Herringen BL, Vefsn Jeger og Fiskeforening, Drevja skytterlag, Toven og Drevvatn skytterlag, Remma BL, Mosjøen pistolklubb, Fustvant skytterlag og Drevvatn BL står i anleggsregisteret oppført med skyteanlegg.

4.2 NÆRMILJØANLEGG

Det er registrert 79 områder som er regulert til friområde/lek i og rundt kommunens boligområder. I tillegg til de 79 lekeområdene, har vi en rekke naturområder som er regulert til friområder. Disse har ulik funksjon, det er grønndrag, stier/snarveger, grøftetraseer, ”100-metersskog” og restarealer som er ubrukelig både som boligtomt og som lekeområde.

Av de registrerte lekeområdene er 32 områder opparbeidet med noe lekeutstyr. De resterende 47 lekeområdene er ikke opparbeidet og har heller ikke utstyr. Noen av disse egner seg ikke til lek eller opphold. På de 32 opparbeidede lekeplassene er det 135 apparater, de fleste av disse er mellom 20 og 40 år gamle. 91 av apparatene har feil og mangler. Hovedvedlikeholdet har bestått i å demontere og fjerne farlige apparater. På bildet til venstre blir vi vitne til status på de aller fleste nærmiljøanlegg og lekeareal i Vefsn kommune. Disse tilfeldig utvalgte nærmiljøområdene er Holandsvika, Holbergs gate, Trastvegen, Lyngenveien, Spellmannsveien og Jerpeveien

Kommunen har også noen fine nærmiljøområder. Disse er enten et resultat av velfungerende velforeninger, nyetablerte boligområder eller satsingsområder i kommunen. Bildene til høyre er fra Rynesåsen, Byparken og Baustein/Bystranda

Nærmiljøanlegg med kostnadsramme over kr 600 000 skal være del av en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet.

4.3 FRILUFTSAKTIVITET

Helgeland Friluftsråd ble etablert 1. januar 2014. Friluftsrådet målsetter tiltak og midler til nærmiljø, turstier og tiltak i nærområdene. Sommeren 2016 arrangerte Friluftsrådet for første gang friluftsskole med stor suksess. Denne blir nå et fast tilbud en uke i sommerferien, høstferie og vinterferie.

Gjennom utviklingen av nettportalen og kartet «Turkart Helgeland» er det samlet inn relevante GEO data, bilder og informasjon om turstier, turløyper, turveger, turmål, hytter og andre friluftsobjekter.

Det er stor friluftslivsaktivitet i kommunen. Av arrangement har Fjelltrimmen stått løpet lengst og har vært et tilbud siden 1990-tallet. Tilbudet aktiverer svært mange vefsninger i alle aldre og stimulerer til 10-12000 fjellturer i året.

Den private aktøren Frisk3 startet i 2015 opp *Sommertrimmen* med stor suksess. I 2017 var det hele 2500 påmeldte. På en enkel og innovativ måte inviteres deltakere til å gå turer i nærmiljøet, eller mer krevende fjellturer. I 2017 hadde tilbudet 27 turmål og de mest besøkte turmålene var de sentrumsnære. Til sammen gikk vefsningene 67.881 turer i dette arrangementet.

I tillegg fins det mange bedrifter som setter ut trimkasser ved turstier rundt om i Vefsn.

Det er ingen tvil om at Helgelandstrappa har gitt en betydelig økning i aktiviteten opp Øyfjellet. Mellom 5. september og 5. oktober 2017 hadde hele 5600 passert telleren et stykke opp i trappa. Typisk brukes trappa i seg selv som et turmål på hverdagene, mens det i helgene er Varden som er turmålet.

Friluftslivets kjerne og helsemessige verdier ligger først og fremst i samspillet mellom naturopplevelse og fysisk aktivitet. Hver for seg har både fysisk aktivitet og naturopplevelse en betydelig helsemessig verdi, og samhandlingen mellom disse gir friluftsliv unike verdier for den enkeltes fysiske og psykiske helse. Vi vet av erfaring at tilrettelegging virker; at flere blir aktive når det er lett tilgjengelig og attraktivt å komme seg ut.

Å videreutvikle friluftsliv som virkemiddel i folkehelsearbeidet, og som en sentral og levende del av norsk kulturarv og nasjonal identitet, er viktig.

Blant de frivillige organisasjonene er friluftsliv dominerende både hos Vefsn Jeger og Fiskeforening, samt Brurskanken turlag.

Med sine ca 350 medlemmer er **VJFF** en av Nord-Norges største Jeger- og Fiskeforeninger. Foreningen består av flere utvalg som ivaretar aktivitetene, Fiskeutvalget, Fuglehundegruppa og Jaktskytegruppa. Målsetningen til foreningen er blant annet å arbeide for å bedre befolkningens adgang til jakt, fiske og friluftsliv.

Brurskanken Turlag er et regionalt turlag for kommunene Hattfjelldal, Grane og Vefsn. Turlaget hadde ved utgangen av juli 2017 435 medlemmer. Brurskanken turlag arrangerer en rekke fellesturer gjennom hele året og har bevist prøvd å legge seg på en familievennlig linje. De har undergruppene Barnas turlag, Fjellsportgruppen og Onsdagsturen (pensjonister). Turlaget engasjerer seg i barne- og ungdomsarbeid og satser på et godt samarbeid med skolene i regionen.

Speideren i Vefsn er underlagt Frelsesarmeen og er et fritidstilbud for barn fra 1. klasse. I dag har de ei gruppe med barn fra 5. – 10. klasse. Speiding er basert på arbeidsmetoder og aktiviteter som bidrar til å utvikle hele mennesket. Speiderne skal trene seg opp til å bli selvstendige og ansvarsbevisste mennesker som kan bidra til å skape en bedre verden. De møtes en gang i uka og har base ved køta i Andåsen

Håpet 4H er en organisasjon som skal utvikle en aktiv og samfunnsengasjert ungdom med ansvarsfølelse og respekt for natur og mennesker. Det er barna selv som bestemmer hva de vil utforske og tilegne seg kunnskap om. I løpet av et år skal medlemmene i 4H arbeide med et selvvalgt prosjekt. Medlemmene er fra 10-18 år og møtes en gang i måneden. De får hjelp av voksne klubbrådgivere. De har ei køte, en utendørs kamkakeovn og bygger nå et utendørs kjøkken i Herringen.

Organisasjon	2011	2017	Utvikling	Utvikling %
DNT	256	456	200	78%
VJFF	433	353	-80	-34 %
4H	-	17	-	-
Speidern	-	14	-	-

4.4 OPPSUMMERING PLANPERIODE 2005-2008

Sist vedtatte plan for fagområdet, *Handlingsprogram fysisk aktivitet og naturopplevelser* var gjeldene for periode 2005-2008.

Videre følger en oppsummering av tiltakene i handlingsprogrammet

Gjennomførte tiltak:

1. Ordinære anlegg	
Kippermoen Kunstgress	Gjennomført
Toven/Drevvatn skytebane	Gjennomført
Kippermoen Idrettshall	Ikke gjennomført
Mellombygg Kippermoen, heis, squash, sosiale rom	Gjennomført
Gulljord golfbane	Gjennomført
Mosjøen bad varmtvannsbasseng	Gjennomført
Olderskog kunstgress	Gjennomført
Turkart Vefsn kommune	Gjennomført
Herringen skytebane, elektr. Skiver	Gjennomført
Kulstadsjøleira kunstgress	Gjennomført
Lysløype Skjåmoen	delvis gjennomført
Granmoen bad, rehabilitering	Gjennomført
Vefsna Elvepark	Ikke gjennomført
Idrettsdel Drevvatn Bygdehus	Gjennomført
Utvidelse/ ombygging Halsøy Klubbhuset	Ikke gjennomført
Ridehall Marka Ridesenter	Gjennomført

2. Nærmiljøanlegg	
Mosjøen skole, aktivitetsanlegg	Gjennomført
Aspåsveien nærmiljøanlegg	Ikke gjennomført
Finnbrauten femmerbaner	Ikke gjennomført
Kulstadsjøleira femmerbaner	Gjennomført
Rynesåsen skibakke	Gjennomført
Rådhusparken aktivitetsområde	Ikke gjennomført
Granmoen skole, femmerbane	Gjennomført
Olderskog femmerbaner	Gjennomført
Helårsbinge Kippermoen	Ikke gjennomført
Helårsbinger Halsøy	Ikke gjennomført
Helårsbinger Granmoen	Ikke gjennomført

3. Gjennomførte tiltak / søknader i tidsrommet 2008-2017	
Drevja skytterlag	Gjennomført, venter på spillemidler
Andåsen Skilekanlegg	Gjennomført
Andåsen ballbinge	Gjennomført
Skottsmyra skytterbane	Gjennomført

4.5 RESULTATVURDERING PLANPERIODE 2005-2008

Stikkord for gjennomføring av prosjekter i forrige plan er rehabilitering og modernisering. Etter at fotballen flyttet innendørs i Mosjøhallen i 1996 har det pågått en storstilt ombygging av alle grusbanene i kommunene, slik at både Granmoen, Halsøy, Olderskog og Kippermoen har fått nye kunstgressbaner. Det er slutt på tidkrevende oppmerking av baner som nå sloddes og vedlikeholdes maskinelt for å holde kunstgresset mykt og fint å spille på. Det er også bygd femmerbaner med kunstgress både på Granmoen, Halsøy og Olderskog. Slik sett har fotballen som stor idrett i kommunen fått en stor del av kaka.

Skytterlagene har fått modernisert anleggene sine med elektroniske skiver, både utendørs og innendørs. Det fører til at idretten har blitt lettere og mer interessant å drive med. De som driver med skyting får nå direkte tilbakemelding på treff og kan justere seg raskt inn mot blinken. På miniatyrskytebanene er skyting blitt publikumsidrett.

Utvikling av nye aktivitetsarealer på Kippermoen gjennom nytt mellombygg og squash, med senere storstilt modernisering og utbygging av svømmehallen har gjort Kippermoen til et moderne senter for fysisk aktivitet. Dette styrker også opprettholdelsen av idrettsfag i Mosjøen som har vært og er en viktig bidragsyter inn mot den aktive idretten.

Ny ridehall i Marka legger til rette for økt aktivitet for hestesporten slik at mange unge, spesielt jenter, har fått et nytt tilbud for å drive aktiviteten sin.

5. Overordnede føringer og målsetninger

5.1 STATLIG IDRETTSPOLITIKK

Idrett er en viktig del av livet til svært mange nordmenn. Idrett engasjerer og begeistrer. Deltakelse i idrett og fysisk aktivitet er en kilde til glede, overskudd og mestring. Idrett handler også om sosiale fellesskap, om gode oppvekstvilkår og om god helse. Dette er verdifullt både for den enkelte og for samfunnet, gjennom etablering av nettverk og frivillige organisasjoner.

Staten har et overordnet mål om å legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet. Meld. St. 26 (2011–2012) *Den norske idrettsmodellen* slår fast at staten gjennom idrettspolitikken har et særlig ansvar for tre målgrupper

Målet med anleggsutbyggingen er å gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet. Anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til barn og ungdom prioriteres spesielt. Videre satses det på anleggstyper som kan brukes av mange og som gir mulighet for egenorganisert fysisk aktivitet.

Selv om den primære målgruppen er barn og unge, er det viktig også å legge til rette for voksne, og for den eldre delen av befolkningen, som blir en stadig større og mer fysisk aktiv gruppe.

5.2 STATLIG FRILUFTSPOLITIKK

St. meld. 39 (2000-2001) "Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet" har som mål å fremme det enkle friluftslivet for alle, i dagliglivet og i harmoni med naturen.

Den statlige friluftslivspolitikken har i dag følgende definerte mål:

1. Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers.
2. Områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på.
3. Allemannsretten skal holdes i hevd.
4. Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal medvirke til å fremme et aktivt friluftsliv og skape helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlige nærmiljø.
5. Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

6. Innspill og vurderinger

Det har vært god dialog mellom idretten, friluftslivet, velforeninger, frivilligheten, politikere og kommunens ansatte under seminarer, dialogmøter og telefonsamtaler. Alle idrettslagene i hele kommunen har vært kontaktet i prosessen. Velforeninger, barn, unge og enkeltpersoner har vært viktige medspillere i prosessen for å vite hvordan vi kan skape gode nærmiljø og for å kartlegge hvilke aktiviteter og anlegg barna savner.

En fullstendig oversikt over innspillene ligger i dokumentvedlegget *Innspill til plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv*.

Med bakgrunn i statlige føringer skal kommunene vurdere det virkelige behovet for videre utbygging, i samsvar med de aktiviteter som drives og som vil bli etterspurt i årene som kommer. Ved vurdering av aktivitets- og anleggssituasjonen er det viktig å vite hvem vi planlegger for.

Idretts- og friluftsansisasjonene i Vefsn ønsker at kommunen vår skal romme et mangfoldig og allsidig aktivitetstilbud. Gjennom de siste år har flere idrettslag hatt en positiv utvikling.

Videre i dette kapittelet vil du lese om de ulike anleggene det er ytret behov og ønske om. Disse blir kort presentert og det gis en kortfattet individuell vurdering av hvert enkelt initiativ.

Vurderingen er gjort med utgangspunkt i følgende satsningsområder:

Statlige satsingsområder:

- ❖ Anlegg som harmonerer med aktivitetsprofil til barn og unge prioriteres spesielt
- ❖ Bidra til å skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten slik at den er i stand til å opprettholde og videreutvikle sine primæraktiviteter.
- ❖ Økt satsing på ungdomsidrett. Satsingen på ungdom vil avspeiles i både anleggs- og aktivitetspolitikken.
- ❖ Sikre gode rammebetingelser for barneidretten.
- ❖ Bidra til å videreutvikle toppidretten innenfor faglig og etisk forsvarlige rammer, og som bidrar til en positiv prestasjonskultur som kan ha overføringsverdi til andre samfunnsområder.
- ❖ Legge til rette for egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv.
- ❖ Målrettet satsing for å nå inaktive.
- ❖ Bidra til et godt aktivitetstilbud for grupper med behov for særlig tilrettelegging.
- ❖ Bidra til å opprettholde og utvikle idretten som en viktig arena for inkludering.

Fylkeskommunale satsingsområder:

- ❖ Målgruppene barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne, inaktive og eldre gis særlig prioritet.
- ❖ Økt satsing på ungdomsidrett.

- ❖ Økt satsing på egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv, herunder tilrettelagte grøntområder og parker i byer og tettsteder.
- ❖ En videreført utbygging av idrettsanlegg basert på idrettens egne prioriteringer og basert på en bedre balanse mellom anlegg for begge kjønn.

Lokale mål, fra frivillige organisasjoner:

- ❖ Prioritere anlegg som gir bedre kapasitet for det totale idrettstilbudet
- ❖ Prioritere og legge til rette for egenorganisert aktivitet utendørs

Vedtatte kommunale planverk:

Vefsn kommune/NFK idrettsfasiliteter i forbindelse med bygging av ny videregående skole

7.1 INNSPILL OG VURDERING

Det har i prosessen vært gjennomført flere dialogmøter, hvor både idrettslag, friluftsansjoner, politikere og administrasjon har vært deltakere. Kommunen har bidratt med informasjon og forklaring av begreper og søkesystem. Videre har lag og foreninger fått uttrykke sine behov, kommet med innspill og deltatt i utviklingen av handlingsprogrammet. Anleggene som nå følger er markert med en bokstav. Dette er kun for å skille dem i teksten og har ingen sammenheng med prioritering.

A: Oppgradering av Sjømoen skistadion

Mosjøen IL ski har til anleggsplanene meldt ønske og behov for å oppgradere dagens anlegg på Sjømoen.

Oppsummert ønskes følgende arbeider utført på langrennsanlegget:

- ❖ Rulleskiløype ca 2-2,5 km
- ❖ Rehabilitering og utvikling av stadion
- ❖ Fis-godkjente løyper for langrenn
- ❖ Utbygging/renovering av hus på stadion

Forenklet anleggsarbeid for FIS-godkjenning er allerede godt i gang, slik at løypetraseene skal være klare til NNM på ski mars 2018.7

Kommentar

Anlegget kan brukes av alle aldersgrupper og gir stor mulighet for egenorganisert aktivitet. En utvidelse vil legge til rette for flere konkurranser og i så måte antas å bidra til en positiv utvikling av sporten, og rekruttering for idretten.

Sjømoen ligger i et relativt snøsikkert område som er en fordel med tanke på sesonglengde og bruk.

B: Ny heis i Kjemsåsen Alpinanlegg

Eksisterende heis ble bygget i 1982, og har vært i drift siden. Arbeidet med ny skiheis er i gang og forventes ferdigstilt medio mars 2018. Kommunen har stilt kommunal garanti for låneopptaket, samt forskuttert spillemidlene, 1.2 mill.

Mosjøen slalåmklubb har positiv utvikling i medlemstall og det jobbes godt med barn og ungdom.

Kommentar

Kapasiteten i anlegget vil øke med ny heis og den vil gi bedre brukeropplevelser for små og store. Den vil kreve mindre vedlikehold, være mer driftssikker og tilgangen på deler vil være vesentlig enklere enn i dag.

Anlegget brukes flittig av innbyggerne i Vefsn kommune. Ny heistrase vil tilrettelegge for bedre driftssikkerhet og lengde på sesong. Anlegget vil tilrettelegge for stor grad av egenaktivitet og imøtekommer brukere i alle aldre. Et fremtidsrettet alpinanlegg spiller en viktig rolle for aktivitetstilbudet knyttet til ungdom og tilbyr fart, spenning og utfordringer.

C: Tilrettelegging og lengre sesong ved Kjærstad skistadion

Kjærstad IL ønsker å investere i et snøproduksjonsanlegg for å gi et bedre aktivitetstilbud for byens befolkning i vintersesongen. De ønsker også å utvide løypenett med traséen som vil være en lett løype for barn, eldre og funksjonshemmede. Løypen ligger slik i terrenget at det er lite bakker, noe som bidrar til at løypen er tilgjengelig for alle.

Oppsummert ønskes følgende arbeider utført på langrennsanlegget:

- ❖ Løypetrase 1 km nord
- ❖ Løypetrase 1 km sør
- ❖ To snøkanoner
- ❖ Utbygging av lager

Kommentar

Kjærstad IL tar et viktig ansvar i å gjøre skianlegget bedre tilrettelagt for mennesker med funksjonsnedsettelse. Snøkanoner vil sikre utvidet sesong og bedre driftssikkerhet. Anlegget gir videre mulighet for egenorganisert aktivitet og fyller en lang rekke av de satsningsområder som gis fra stat og fylkeskommune.

Kjærstad IL har ved dialogmøter presentert utfordringen rundt aktiv deltagelse fra ungdom. En kommunal satsning mot denne målgruppen er ytret fra deres side.

Det har gjennom de siste år blitt etablert flere nye boområder hvor dette er og vil være et viktig nærmiljøanlegg for befolkningen som bor på «Vestersio» i kommunen vår.

D: Basis- og klatrehall

Mosjøen IL turn og Mosjøen klatreklubb, har gått sammen om å foreslå en kombinert basis- og klatrehall i samme bygningsmasse som idrettshallen. De har også vært i kontakt med fylkeskommunen og Toppen Folkehøgskole. Deres innspill at det vil være fornuftig å planlegge idrettshall, basis- og klatrehall samtidig, slik at anleggene kan dra nytte av samme garderobefasiliteter.

Kommentar

En basis- og klatrehall er det anlegget som kanskje sterkest harmonerer med barns aktivitetsprofil i Vefsn. Turnsporten er i dag kommunens nest største idrett, etter fotball. Sammen med klatreklubben aktiviserer de om lag 650 mennesker, hvor de aller fleste er barn. En basishall vil frigjøre kapasitet i idrettshallen og slik sett øke kapasiteten for treningstid for idretter som volleyball, håndball, innebandy osv. Dette i tillegg til at en svært utstyrskreven idrett vil kunne ha fastmontert utstyr tilgjengelig ved treningsstart.

For klatreklubben vil en ny og utvidet klatrehall gi mulighet for å arrangere konkurranser, øke kapasiteten for sine eksisterende og nye medlemmer, samt en mer fleksibel klatreflate med flere og vanskeligere traseer enn dagens vegg tilbyr.

En basis- og klatrehall vil kunne nyttes av andre idretter for styrke- og basistrening, for beredskapstrening brann, politi og for barn til generell lek, bursdagsfeiring osv.

E: Oppgradering hovedbane Kippermoen

Mosjøen IL Fotball ønsker et anlegg for framtida på Kippermoen. Dette for å samle aktivitetene for MIL på en mindre område, tenke framtidsrettet, samt skape mer egenorganisert aktivitet

Oppsummert ønskes følgende:

- ❖ 3 ballbinger hvor håndballbane ligger i dag
- ❖ 2 garderober + dommergarderobe stadion
- ❖ legge kunstgress på hovedstadion + lyssetting flomlys 200 loops

Kommentar

Kippermoen mangler i dag ballbinger. Dette antas å redusere den egenorganiserte aktiviteten på anlegget og opplevelsen av «løkke-kulturen». Etablering av ballbinger, på et område som i dag benyttes svært lite, ville sannsynligvis gitt mer aktivitet på Kippermoen og skape en aktivitetsflate for de aller minste så vel som de litt større.

Hovedstadion på Kippermoen er utdatert. Da Mil Fotball sesongen 2017 spilte i Norsk Tipping ligaen, var de ett av 14 lag, og det eneste med naturgress som dekke. Naturgress er krevende å vedlikeholde i vårt nordlige klima, samtidig som fotballens utvikling lenge har pekt mot kunstgress som dekke. Kommunens kostnader for drift og vedlikehold vil også reduseres ved skifte fra naturgress til kunstgress.

Kunstgress på hovedstadion ville ført til at anlegget ville blitt brukt vesentlig mer enn i dag. Fotballidretten er kommunens største idrett og også den organiserte aktiviteten som aktiviserer flest ungdom.

F: Rulleskianlegg Ollmoen

Halsøy IL ski ønsker å etablere rulleskitrase som følger dagens lysløypetrase på Ollmoen. Den er 2,8 km lang. De arbeider med en bindende kontrakt med grunneier, som må være på plass for å komme videre med prosjektet.

Kommentar

Ollmoen, er med sin beliggenhet, et nært tilgjengelig område for mange av kommunens innbyggere. Dette kan tale som et positivt element for etablering av et rulleskianlegg nærmere byen og med kortere transportavstand for mange. Ollmoen ligger i et mindre snøsikkert område enn Sjømoen. Skiløyper vinterstid vil dra nytte av rulleskitraseen for raskere å åpne løyper med lite snø.

Anlegget er sentrumsnært og vil være tilgjengelig for egenorganisert fysisk aktivitet. Samtidig er det slik at ideen om rulleskianlegg også inngår i prosjektet på Sjømoen. Det er naturlig å stille seg spørsmålet om det er behov for to slike anlegg i kommunen?

G: Klubbhus ved Gulljorda Golfbane

Helgeland golfklubb har presentert et behov for nytt klubbhus på Gulljorda golfbane. Et nytt klubbhus skal inneholde fasiliteter som møterom, garderober og toalett. I dag har golfklubben ei lita hytte, samt ei brakke som fungerer som samlingslokale. Kapasiteten og standarden på dagens løsning er dårlig.

Kommentar

Helgeland golfklubb har i dag i all hovedsak aktivitet for voksne medlemmer. Nye fasiliteter vil ha betydning for utvidelse av klubbens tilbud og medlemmer. Golf passer godt som egenorganisert aktivitet og passer for mennesker i alle aldre. Dagens aktivitetsprofil for barn og unge viser ikke dette. Tilgjengelighet må nok ses på som en viktig faktor i dette. Barn og unge vil være avhengig av skyss til og fra aktivitet.

Samtidig er det slik at klubben har en rekke eldre medlemmer som bruker idretten som sosial arena og aktivitet.

H: Rehabilitering tennisbaner

Mosjøen tennisklubb er en aktiv bruker av tennisbanene på Kippermoen. Banene har eksistert siden 1957 og ble sist rehabilitert i 1999. Totalt er det tre baner, hvorav 2 asfaltbaner og en grusbane. Grusbanen er i dag den eneste av de tre banene som er av tilfredsstillende kvalitet for spill. Asfaltbanene har store renoveringsbehov.

Det gis ikke tilskudd til rehabilitering av anlegg som er under 20 år. Det kan derfor søkes tilskudd for rehabilitering i 2019.

Kommentar

Tennisbanene er et viktig supplement for den egenorganiserte aktiviteten på Kippermoen og for Vefsn kommune. Mosjøen Tennisklubb er en liten men standhaftig klubb, og en viktig del av mangfoldet av aktiviteter i kommunen. En rehabilitering av anlegget må forvente å generere nye medlemmer og økt aktivitet.

I: Olderskog idrettsanlegg

Olderskog IL meldte inn behov for rehabilitering av lysanlegg og garderobeanlegg. I tillegg ønsker de en tuftepark i tilknytning til idrettsanlegget.

Kommentar

Idrettsanlegget på Olderskog er et viktig nærmiljøanlegg – kanskje det anlegget som benyttes mest i kombinasjon organisert og egenorganisert aktivitet. En rehabilitering av lysanlegget vil først og fremst tilfredsstillende krav til dagens idrettsbelysning, mens en rehabilitering av garderobeanleggene vil sikre universell utforming.

J: Rehabilitering og tilrettelegging i Herringen

Herringen IL ønsker

- ❖ å utvide lysløype slik at den er bedre tilrettelagt for funksjonshemmede.
- ❖ å oppgradering til elektronisk skiver ved innendørs miniatyrskytebane
- ❖ å oppgradere kartgrunnet for orienteringsløyper
- ❖ garderobeanlegg.

Disse innspill ble presentert i et møte 17. november 2016. Siden dette møtet har ikke kommunen mottatt ytterligere informasjon.

K: Drukningssalarm Kippermoen folkebad

De offentlige myndigheter ønsker at alle svømmehaller skal opprettholde et forsvarlig og nødvendig sikkerhetsnivå i svømmebassenget. I tillegg til personell for tilsyn og sikkerhet er drukningssalarmer blitt stadig mer vanlig.

Kommentar

Vefsn kommune har gått til anskaffelse av en drukningssalarm. Den er allerede installert i bassenganlegget.

L: Rehabilitering av friidrettsbanen på Kippermoen

Friidrettsbanen på Kippermoen har eksistert siden 1952 og har tidligere fått tildelt spillemidler i 1984, 1985 og 1992. Anlegget har behov for vesentlig rehabilitering.

Kommentar

I sammenheng med spillemiddelbestemmelsene skal anlegget holdes vedlike og i forsvarlig stand for idretten og utøverne. Anlegget må stå på kommunens langsiktige del over uprioriterte idrettsanlegg.

M: Rehabilitering av kunstgress ved Kippermoen, Halsøy, Olderskog og Granmoen

Kommunens fire kunstgressbaner har alle et kunstdekke som har ligget i mer enn 10 år. Det kan gis tilskudd til rehabilitering av kunstgressdekke for fotball etter minimum ti års brukstid. De fire anleggene er i dag i full bruk og enkelte av dem nærmer seg et prekært behov for skifte av dekke. I prioritert rekkefølge Kippermoen, Halsøy, Olderskog og Granmoen.

Kommentar

Rehabilitering av disse fire anlegg må planlegges inn i kommunens uprioriterte liste over anlegg.

N: Rehabilitering av idrettshall – eller bygge nytt?

Det absolutt mest prekære for idretten i Vefsn er tilgang til hall. Kapasiteten i idrettshallen er

sprenget og dette hemmer den videre utviklingen av tilbud og aktivitet hos idrettslag og innen bedriftsidretten. I dag er det slik at idretter som burde hatt sin treningsarena i idrettshallen ikke får dette pga av kapasitet og mangel på lagringsplass for utstyr.

Dagens idrettshall er fra 1972. Hallen har virkelig levd et variert liv og generasjoner av Vefsninger og Helgelendinger har deltatt i aktivitet i hallen.

Omfattende rehabilitering kan ofte være like kostbart som å bygge nytt. Nybygg vil være mer fremtidsrettet og fleksibelt med hensyn til de aktiviteter som kan foregå og som ønskes i anlegget.

Det er et vilkår at anlegget som helhet skal være universelt utformet etter rehabiliteringen.

Dersom ny videregående skole blir lagt til Kippermoen, vil dette gi en rekke positive synergieffekter for Kippermoen. Det vil bidra til full utnyttelse av eksisterende idrettsanlegg, og ikke minst åpne for muligheter for hvordan vi planlegger nye anlegg som kan dekke behovet både for idretten, videregående skole og ungdomsskole.

Økt hallkapasitet vil styrke idrettens tilbud, åpne for arealer til voksenaktivitet og bedriftsidrett. I dag må de to sistnevnte ofte vike plass for barne- og ungdomsaktiviteter. Nytt hallanlegg vil kunne ha stor betydning for folkehelsearbeidet i kommunen, da idrettsavdelingen ikke klarer å tilby alle som ønsker halltid, nettopp det.

Det er allerede etablert kontakt mellom Vefsn kommune og Nordland fylkeskommune knyttet til felles idrettsfasiliteter og hallanlegg ved ny videregående skole. Dette arbeidet, sammen med innspill fra idretten, må være fundamentet for fremtidens utbygging av og ved Kippermoen.

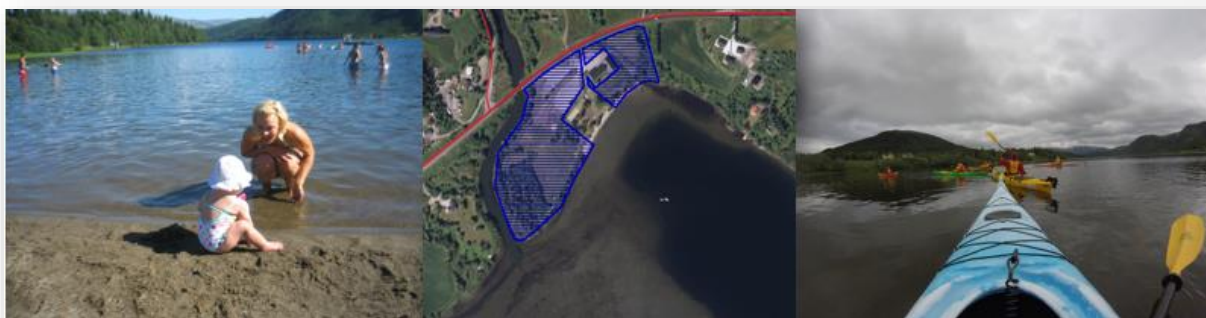
Ingen anlegg møter så mange av satsningsområdene som nettopp behovet for nye hallanlegg.

7. Sikring av arealer til friluftsliv

Allemannsretten og frilftsloven gir folk rett til ferdsel og opphold i utmark, uavhengig av hvem som eier arealet, og er dermed det viktigste grunnlaget for friluftsliv i Norge. Kommunene kan hindre at utmark omdisponeres og dermed ivareta arealer for friluftsliv. De viktigste friluftslivsområdene bør være tilgjengelige og attraktive å ta i bruk for allmennheten. Utfordringer knyttet til tilgjengelighet og tilrettelegging kan løses gjennom statlig sikring. Enkelte arealer er det ekstra viktig for det offentlige å ha råderett over – både for å utvikle dem som friluftslivsområder, og for å sikre dem for dagens og framtidige generasjoner. Sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder er en langsiktig investering.

Skal vi ivareta og utvikle arealer for friluftslivet, og nå målet om at alle skal kunne drive et variert friluftsliv i nærmiljøet og naturen for øvrig, må vi først vite hva vi har. Det ble derfor foretatt en kartlegging og verdisetting av friluftsområder i Vefsn i 2015. Disse ligger i Miljødirektoratets *Naturbase*.

Baåneset friluftsområde

Vefsn har i dag ett statlig sikra område. Baåneset friluftsområde ved Fustvatnet. Det benyttes som dagsutfartsområde, til bading, båtutfart, padling, fiske og aktivitetsområde. Området ble kjøpt opp i 1984 med statlig tilskudd til ervervet. Som kartet viser er det likevel et lite areal som gjenstår å få statlig sikret. Dette arbeidet er kommunen i gang med. Formål er å sikre området som utfartsområde/friluftsområde for allmenn bruk. Helfjell Ungdomslag eier huset på Baåneset og vil være en viktig samarbeidspartner i videreutviklingen av området. Kommunen og Helfjell ungdomslag vil invitere alle som ønsker å komme med innspill til videreutvikling av området.

Øyøra Friluftsport

Det sentrumsnære fjellet Øyfjellet byr på mange muligheter. I 2017 ble det igangsatt planarbeid med formål å erverve og sikre området Øyøra som friluftsport gjennom ordningen statlig sikring av friluftsområder.

I tillegg til Marsøra, et turmål som passer for alle, er området ved Øyøra i dag benyttet til turmål Øyfjellet opp Trongskaret og den nye sherpastien og tursti opp til Litjfellet. Sommeren 2017 åpnet Mosjøen Via Ferrata som er fastmontert klatrerute. Sommeren 2018 blir det åpnet en spektakulær zipline. Via ferrataen og ziplinen eies av Mosjøen aktivitetspark, et samarbeid mellom Fru Haugans Hotel, HTS Mosjøen, Mosjøen Camping og Naturlige Helgeland.

Området som benyttes til parkering ligger mellom asfaltert bilveg (Ytterøra) og gruset turveg mot Vefsna. Området er regulert grønt.

Finnvika Friluftsområde

Området strekker seg fra nordligste punkt på Halsøya til Nesbruktomta i sør. Gjennom reguleringsplan vedtatt i 2016, og i kommunedelplan for Mosjøen vedtatt i 2017, er det nå avsatt et sammenhengende friluftsområde. I reguleringsplan for Finnvika brannøvingsområde er adkomsten fra nord omtalt, der det blant annet nevnes universell utforming. Som opphav til dagens Tiendebytte, er «Halsøen» omtalt som «Lappernes marked» (datert 1690, Gardshistorie for Vefsn 2017). Det er også synlige bygningsrester fra krigen i området. Halsøya er et bynært område, og i hovedsak det eneste området i Mosjøen hvor sjøtilgang er mulig uten barrierer som jernbane, vei eller industri. Området har et stort potensiale, blant annet med sikte på universell utforming, som badeplass, fiskeplass, rekreasjonssted, ekskursjonssted for skoler og barnehager, og ikke minst som et nærturmål for befolkninga i nedre del av Kulstadlia, Breimoen og Hals.

8. Drift og vedlikehold

Handlingsprogrammet skal inneholde forventede årlige kostnader for forvaltning, drift og vedlikehold av de ulike anleggene (FDV-kostnader). Tiltakshaver, enten det er kommune, idrettslag eller andre virksomheter, er ansvarlig for å utarbeide realistiske tall. Likeens skal det angis i handlingsprogrammet hvordan FDV-kostnadene forutsettes finansiert. Dersom dette er kommunale midler må dette innarbeides i kommunens driftsbudsjett, dersom dette er idrettslagsmidler må det vurderes om idrettslaget har økonomi til å bære disse kostnadene over lengre tid. Det er viktig å tenke langsiktig, og verdiene av dugnadsinnsats, sponsormidler etc. må ikke overvurderes. FDV-kostnader og finansiering av disse er en viktig del av grunnlaget for beslutning om et anlegg skal bygges.

8.1 DAGENS VEDLIKEHOLDSSITUASJON

Enhet for folkehelse forvalter områder innen idrett og friluftsliv, bygningsmassen på Kippermoen er underlagt Bygg og Eiendom, mens Teknisk enhet forvalter nærmiljøanlegg og lekeplasser.

Kommunen, ved Teknisk, Bygg og Eiendom og Folkehelse har begrensede midler til å ivareta et forsvarlig vedlikehold på anleggene i kommunen. Det økte aktiviteten øker også slitasjen på anleggene. Det er utfordrende å tilpasse den økte driftsintensiteten innenfor de økonomiske rammene. Spesielt er det utendørs idrettsanlegg og nærmiljøanlegg, samt idrettshall som bærer preg av manglende vedlikehold.

Ansvarsområde	Driftsutgift (brutto)	Budsjetterte Inntekter	Driftsutgift (netto)
Idrett og drift av idrettsanlegg	13 685 178	7 050 000	6 635 178
Tilskudd til lag og foreninger	845 000	0	845 000
Drift av parker og nærmiljøanlegg	2 946 275		2 946 275
Driftsavtaler og leie av grunn til idrettsformål	490 000	0	0
Sum	17 966 453	7 050 000	10 426 453

8.2 KOMMUNALE IDRETTSANLEGG

Sjømoen Skistadion Driftskostnader

Strøm 20.000,-
Løypekjøring 300.000,-

Forsikring 4.000,-

Finansiering

Løypene eksisterer allerede i dag, med unntak av noen få meter lengdeutvidelse av

traseen for FIS-godkjenning av løyper. Driften av anlegget belastes drift av utendørs idrettsanlegg, Vefsn kommune.

Drukningsalarm Kippermoen

Driftskostnader

Driftsavtale 35.700,-

Finansiering

Over driftsbudsjett til drift av basseng/idrett, Vefsn kommune.

Helgelandstrappa

Sherpastien er ansett som vedlikeholdsfri.

Basis- og klatrehall

FDV-kostnader tilsvarende rundt 6-800 kr/m² pr.år. Det betyr at en hall på eksempelvis 1500 m² har mellom 900.000 - 1.200.000 kr i FDV kostnader.

Idrettshall

FDV-kostnader tilsvarende rundt 6-800 kr/m² pr.år. Det betyr at en hall på eksempelvis 1500 m² har mellom 900.000 - 1.200.000 kr i FDV kostnader.

8.3 PRIVATE IDRETTSANLEGG

Kjemsåsen skiheis

Driftskostnader

Tilsyn 12.500,-
Strøm 97.000,-
Forsikring 76.000,-
Drivstoff 40.000,-
Vedlikehold 31.000,-

Finansiering

Sponsorinn. 300.000,-
Kafedrift 250.000,-
Heiskort 250.000,-
Driftstilskudd 200.000,-
Øvrig tilskudd 300.000,-

Kommentar: Mosjøen Slalomklubb har et innteksgrunnlag som varierer alt etter snøforhold løpet av en

sesong. Dette er de avhengige av for å kunne dekke kapitalkostnader for lån på heis, bygningssmasse og maskiner.

Kjærstad skianlegg

Snøproduksjonsanlegg

Driftskostnader

Strøm 18.000,-
Vedlikehold 20.000,-

Finansiering

Utleie 7.000,-
*KIL drift 20.000,-
Dugnad 11.000,-

Lysløype nord og sør

Driftskostnader

Løypekjøring 39.000,-
Vedlikehold 20.000,-
Strøm 4000,-

Finansiering

*KIL drift 31.000,-
Dugnad 32.000,-

Lagerbygg

Driftskostnader

Strøm 2.000,-
Vedlikehold 5.000,-

Finansiering

*KIL drift 7.000,-

*KIL drift: Inntektene til Kjærstad IL består av årlige arrangementsinntekter Kjærstad IL har flere sponsorer, både faste og variable. Når armatur i løypene blir byttet ut skal det startes salg av reklameplasser på stolpene, dette vil generere en inntekt på om lag 20.000 per år som ikke laget har innkassert tidligere år.

Ellers har Kjærstad IL god økonomi og er rustet til å både drifte og vedlikeholde de nye

anleggene. Kjærstad IL har overskudd på regnskapet hvert år de siste fem årene, og har i tillegg god dugnadsånd blant medlemmene.

Gulljorda golfbane klubbhus

Driftskostnader:

Lån 84.000,-
Driftskostnad 20.000,-
Vedlikehold 7.000,-

Finansiering:

Medlemskont. 140.000,-
Sponsorinnt 120.000,-
arr.innt 50.000,-
Grasrotandel 20.000,-
Div tilskudd 5.000,-

Kommentar: Driftskostnadene gjelder kun huset. Klubben har også kostnader for maskiner og annet utstyr for selve golfbanlegget og er avhengige av innteksgrunnlaget.

9. Handlingsprogram

9.1 Prioritert handlingsprogram 2018-2021

Anleggstype	Prosjekt-eier	Sted	Kategori	Bygge-start	Mål/størrelse	Drift pr år (1000 kr)		Kostnad anlegg (1.000 kr)	2018 (1.000 kr)			2019 (1.000 kr)			2020 (1.000 kr)			2021 (1.000 kr)		
						km	pm		Km	Sm	Pm	Km	Sm	Pm	Km	Sm	Pm	Km	Sm	Pm
Rehabilitering, Rulleskitrase og FIS-godkjenning	Vefsn kommune	Sjåmoen Skistadion	OA	2011	5 km 3 km 2 km	330		12500	17643	4200	6650									
Rehabilitering Granmoen Bad	Vefsn kommune	Granmoen Skole	OA	2011	12,m x 8,5 m			12000		1200		3000								
Miniatyrbane Granmoen	Drevja Skytterlag	Granmoen Skole	OA	2011	15 m		400	1500		470										
Drukningssalarm	Vefsn kommune	Kippermoen Idrettssenter	OA	2017	-	35		800				320								
Skiheis Alpinanlegg	Mosjøen Slalåmklubb	Kjemsåsen Alpinanlegg	OA	2017	850 m	200	57	8540				1200								
Snøproduksjon, løypeutvidelse og lagerbygg	Kjærstad Idrettslag	Kjærstad skistadion	OA	2017	2 km	16	93	3260							1530					
Helgelandstrappa	Vefsn kommune	Trongskardet	OA	2017	1 km	0	0	5440							1200					
Vardestien	Vefsn kommune	Øyfjellvarden	OA	2018	1 km	0	0	2800							1200					
Idrettshall	Vefsn kommune	Kippermoen Idrettssenter	OA	2021	1500 m3	900		60000											6000	
Basis- og klatrehall	Vefsn kommune	Kippermoen Idrettssenter	OA	-	1500 m3	900		39400												
Klubbhus	Helgeland Golfklubb	Gulljorda golfbane	OA	2021	200 m3	0	100	3000												
Treningspark	Mosåsens Venner	Mosåsen nærturområde	NM	2018	-	0	20	250												
Oppgradering idrettsanlegg	Halsøy IL	Kulstadsjøleira	OA/NM	-	-	50	0	2000												
Nærmiljøpark	Vefsn kommune	Kulstadlia	NM	-	-	20	0	1000												
Nærmiljøpark	Vefsn kommune	Olderskog	NM	-	-	20	0	1000												
Nærmiljøpark	Vefsn kommune	Mosjøen sentrum	NM	-	-	20	0	1000												
Nærmiljøpark	Vefsn kommune	Granmoen skole	NM	-	-	20	0	1000												
Orienteringskart Herringen	Herringen IL	Herringen	OA	2021	-	0	20	-												

Forkortelser: km = kommunale midler, sm = spillemidler, pm = privat/andre midler. OA = Ordinære anlegg, NM = Nærmiljøanlegg, AT= Andre (mindre) tiltak

Handlingsprogrammet er prioritert i rekkefølge i tråd med idrettsrådets ønsker. Kommunale prosjekter må til en hver tid være forankret i økonomiplan for Vefsn kommune. Av den årsak har ikke alle prosjekt byggestartsdato

9.2 Uprioritert handlingsprogram

Anleggstype	Prosjekteier	Sted
Rehabilitering friidrettsbane	Vefsn kommune	Kippermoen Idrettspark
Rehabilitering Kunstgress	Vefsn kommune	Kippermoen idrettspark
Rulleskianlegg Ollmoen	Halsøy IL	Ollmoen skianlegg
Rehabilitering hovedstadion	Vefsn kommune	Kippermoen idrettspark
Mosåsen stiforbedring	Vefsn kommune	Mosåsen turområde
Mosåsen HC		
Dolstadåsen stiforbedring	Vefsn kommune	Dolstadåsen turområde
Hjartåsen stiforbedring	Vefsn kommune	Hjartåsen turområde
Universelt utformet sti	Vefsn kommune	Skog
Rehabilitering kunstgress	Vefsn kommune	Kulstadsjø-leira
Rehabilitering kunstgress	Vefsn kommune	Olderskog idrettsanlegg
Rehabilitering kunstgress	Vefsn kommune	Granmoen skole
Baångneset friluftsområde	Vefsn kommune	Baångneset
Øyøra Friluftsport	Vefsn kommune	Øyøra
Finnvika Friluftsområde	Vefsn kommune	
NY heis Storhaugbakken	Vefsn kommune	